ΤΟ ΒΗΜΑ
5 ΟΚΤ. 1952

Ο ΑΡΘΟΥΡΟΣ ΡΟΥΜΠΙΝΣΤΑ·Ι·Ν ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ἀφίκετο χθὲς ὁ διάσημος πιανίστας Ἀρθοῦρος Ρουμπινστάϊν ὁ ὁποῖος δίδει σήμερον τὴν 10.15 εἰς τὸν «Ὀρφέα» ρεσιτὰλ πιάνου μὲ ἔργα Μπετόβεν, Σοῦμαν, Στραβίνσκυ καὶ Σοπέν. Τὴν Δευτέραν ὁ Ρουμπινστάϊν θὰ μετάσχῃ ὡς σολίστ τῆς συναυλίας τῆς Κρατικῆς Ὀρχήστρας. Εἰς τὴν φωτογραφίαν τὸ ζεῦγος Ρουμπινστάϊν κατὰ τὴν ἄφιξίν του

ΕΝΑΣ ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΠΙΑΝΙΣΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ο ΑΡΘΟΥΡ. ΡΟΥΜΠΙΝΣΤΑΪΝ ΛΥΠΑΤΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑΝ ΤΟΥ!

ΤΙ ΕΙΠΕ ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΝ ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ

Θαλερώτατος, παρὰ τὰ ἑβδομῆντα του χρόνια, ντυμένος μὲ πολλὴ προσοχὴ — καὶ κάποια μελετημένη ἀπροσεξία...— μὲ πολλὴ ἄνεσι στὶς κινήσεις καὶ μεγάλη εὐχέρεια στὸ λόγο, χωρὶς δισταγμοὺς στὶς ἀπαντήσεις ἀλλὰ μὲ ὡριμότητα μεγάλη στὴ σκέψι, διατεθειμένος νὰ παραδεχθῆ τὰ μειονεκτήματά του καὶ μὲ μιὰ μετριοφροσύνη ποὺ δὲν φαίνεται— ὅπως τόσων ἄλλων — γιὰ ψεύτικη, ἔτσι ἐμφανίσθηκε χθὲς στοὺς Ἀθηναίους ποὺ τὸν ὑπεδέχθησαν στὸ ἀεροδρόμιο ὁ Ἀρθοῦρος Ρούμπινσταϊν.

«Παίζω διάφορους συνθέτες, ἄρχισε ὁ διάσημος πιανίστας, καὶ ποτὲ δὲν λέω ὅτι ἕνας εἶναι καλύτερος ἀπὸ τὸν ἄλλο. Μόνο στὸν ἀθλητισμὸ ἢ στὶς ἱπποδρομίες μπορεῖς νὰ πῆς ὅτι ἕνας πυγμάχος ἢ ἕνα ἄλογο εἶναι καλύτερο ἀπὸ ἕνα ἄλλο. Ἀλλὰ κάθε μεγάλος καλλιτέχνης εἶναι μοναδικὸς καὶ ὁ καθεὶς ἔχει κτίσει ἕναν κόσμο δικό του. Στὸ βάθος θὰ ἔλεγα ὅτι εἴμαστε πολὺ τυχεροὶ ποὺ ὑπάρχουν τόσοι κόσμοι — καὶ τόσο διάφοροι μεταξύ των — γιὰ νὰ τοὺς γνωρίζουμε».

Ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἐξίσωσι ὅλων τῶν καλλιτεχνῶν μεταξύ των δὲν εἶναι, βέβαια, καὶ ἀπόλυτη; «Ὄχι, ἀπαντᾶ ὁ Ρούμπινσταϊν. Μερικοὶ κόσμοι εἶναι μεγάλοι καὶ ἄλλοι μικροί. Αὐτὸ δὲν τὸ ἀμφισβητῶ. Τὸ μόνο ποὺ λέγω εἶναι ὅτι ὁ κάθε κόσμος ἔχει κάτι τὸ χωριστό».

Καὶ ὁ ἑρμηνευτὴς εἰσέρχεται σ' αὐτοὺς τοὺς κόσμους καὶ προσπαθεῖ, μὲ τὴν ἀπόδοσί του, νὰ κάνη κοινωνοὺς των τὸ μεγάλο κοινό; «Αὐτὴ περίπου εἶναι ἡ σκέψι μου, παρατηρεῖ ὁ Ρούμπινσταϊν. Τί τὸ πιὸ ἀμφίβολο ὅμως ἀπὸ τὴν ἀπόδοσι αὐτή; Γιατὶ σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος, δὲν ὑπάρχει κριτικὸς καὶ δὲν ὑπάρχει ἑρμηνευτὴς ποὺ μπορεῖ νὰ πάρη ὅρκο ἐμπρὸς στὸν Θεὸ ὅτι μία ἑρμηνεία εἶναι ἡ ὀρθή. Κανένα κριτήριο ἀπόλυτο καὶ ἀναμφισβήτητο δὲν ὑπάρχει γιὰ νὰ μᾶς καθοδηγήση. Τὸ μόνο ποὺ μπορεῖς νὰ διαπιστώσης εἶναι ὅτι μὲ μιὰν ἀπόδοσί σου ἐπέτυχες νὰ συγκινήσης ἕνα ἀκροατήριο. Σοῦ ἀρκεῖ; Δὲν ξέρω καὶ δὲν μπορῶ νὰ πῶ. Ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι τὸ μόνο πού, μὲ κάποια ἐντιμότητα, μπορεῖς νὰ πῆς. Τίποτε ἄλλο. Σήμερα θεωροῦμαι ἕνας πολὺ καλὸς ἑρμηνευτὴς τοῦ Σοπέν. Ἡ ἰδέα μὲ κολακεύει ἀλλὰ πῶς νὰ ξεχάσω ὅτι ὅταν ἤμουν νέος, στὴν Πολωνία, ἡ ἀπόδοσίς μου τοῦ Σοπὲν ἐθεωρεῖτο ὑπερβολικὰ κρύα καὶ ἐγκεφαλικὴ σὲ σύγκρισι μὲ τὴν ἀπόδοσι τοῦ Παντερέφσκυ; Εἶχε δίκαιο ἐκεῖνος; Εἶχα ἐγώ; Ποιὸς θὰ τὸ πῆ;».

Καὶ ἡ σύνθεσι; «Μὲ τράβηξε, ἀπαντᾶ ὁ Ρούμπινσταϊν, τὴν ἐποχὴ ποὺ ἤμουν νέος. Ἔγραψα μερικὰ κομμάτια ἀλλὰ πολὺ γρήγορα ἀνεκάλυψα ὅτι δὲν εἶχα ταλέντο γιὰ τὴν σύνθεσι. Ἡ ἀνακάλυψι ἐκείνη μὲ ἔσωσε. Εἶναι, ἄλλωστε, τὸ μόνο σημεῖο γιὰ τὸ ὁποῖο αἰσθάνομαι κάποια ὑπεροχὴ σὲ σύγκρισι μὲ τὸν ἄλλο Ρούμπινσταϊν, τὸν Ἀντόν, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴν γνώμη μου, ἔκανε τὸ λάθος νὰ γράψη πάρα πολύ».

Ἡ σύγχρονη μουσική; «Δύσκολο νὰ μιλήσω μὲ βεβαιότητα. Ὑπάρχουν συνθέτες μὲ ἀναμφισβήτητη μεγαλοφυΐα ὅπως ἦταν ὁ Ἄλμπαν Μπέργκ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὸ αὐτὶ καὶ ἡ μουσική μου διάθεσι ἔχουν τόσο μορφοποιηθῆ, ἔχουν τόσο παγιωθῆ, ὥστε μοῦ εἶναι πιὰ ἀδύνατο νὰ ὑποδεχθῶ μὲ ὁλόκληρο τὸ εἶναι μου, μὲ ὁλόκληρη τὴν προσωπικότητά μου, κάτι τὸ καινούργιο. Καταλαβαίνω τὸ λάθος μου καὶ πολὺ λυποῦμαι. Προτιμῶ ὅμως νὰ τὸ παραδέχωμαι παρὰ νὰ τὸ κρύβω».

Ἀλλὰ ὅταν ὁ Ρούμπινσταϊν λέγει ὅτι ἡ μουσικὴ διάθεσί του ἔχει πιὰ παγιωθῆ δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε ὅτι ἔκανε τὴν πρώτη ἐμφάνισί του σὲ ἡλικία ἕξη ἐτῶν, πρὶν ἀπὸ ἑξῆντα πέντε χρόνια, ὅπως εἰς τὸ τόσο διαφωτιστικὸ σημείωμά του ἔγραψεν εἰς τὸ «Βῆμα» τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ὁ ἐκλεκτὸς συνάδελφος κ. Μιχ. Κυριακίδης. Ρωτοῦμε τὸν Ρούμπινσταϊν: Πῶς τοῦ φαίνεται ἡ ζωή του στὸ διάστημα ποὺ διέρρευσε; «Ἤμουν λέγει ὁ ἴδιος, πολὺ τυχερός. Τόσο τυχερὸς ποὺ λυποῦμαι. Λυποῦμαι γιατὶ νομίζω ὅτι ἡ ὑπερβολική μου αὐτὴ τύχη, αὐτὴ ἡ ἐπιτυχία ποὺ δὲν ἔπαυσε νὰ μὲ ἀκολουθῆ, μοῦ ἔκανε κακό. Ἄργησα νὰ τὸ καταλάβω. Γιατί μόνο τὰ εἴκοσι τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς μου ἐκατάλαβα τὰ λάθη μου, καὶ ἄρχισα νὰ ἐπεξεργάζωμαι τὸ ταλέντο ποὺ μοῦ ἐχάρισε ἡ φύσι. Λυποῦμαι ποὺ εἶδα τὸν δρόμο μου τόσο ἀργὰ καὶ πρέπει νὰ πῶ, χωρὶς ψεύτικη μετριοφροσύνη, ὅτι πολὺ λυποῦμαι γιὰ τὴν ἐπιτυχία μου».

Ὁμολογία μὲ ἕναν τόνο ἀνθρωπιᾶς καὶ εἰλικρίνειας ποὺ πολὺ σπάνια συναντᾶ κανεὶς καὶ ποὺ δὲν μπορεῖ στὸ βάθος παρὰ νὰ τὸν συγκινήση.

Κ.—